

7. De asemenea în text apare și conjuncția **аж**, specifică limbilor polonă, ucraineană și cehă<sup>1</sup> care introduce o propoziție temporală: **и кари так долго аж з них выидет вода черкнна** (f. 5<sup>v</sup>).

8. O altă particularitate a textului o constituie folosirea conjuncției **а** cu valoarea copulativă<sup>2</sup>, paralel cu conjuncția **и** care predomină. Iată exemplele în care apare conjuncția **а** cu valoare copulativă: **възми.д.ложки бжкеницъ каринон д.д.ложки вино д.д.зернъ перцъ** (f. 7<sup>r</sup>), **възми бжкеницъ ложкъ а дѣк ложкы припоутника** (f. 7<sup>v</sup>) **прецъди скроз чистъжъ платинъ а бакъ оустонтса** (f. 10<sup>v</sup>).

În domeniul *lexicului*, ne vom opri mai întâi asupra terminologiei farmacoterapeutice.

Pentru noțiunea generală de „iarbă de leac, doctorie“ se folosesc paralel doi termeni: **бѣланѣ** și **зѣланѣ**.

**Бѣланѣ** „plantă, plantă medicinală, leac“ este cuvânt general slav<sup>3</sup>, cunoscut textelor slave vechi<sup>4</sup> și folosit frecvent în textele slavone<sup>5</sup>.

În fragmentul de care ne ocupăm, termenul se folosește ca sinonim al lui **зѣланѣ**, dar cu o frecvență redusă, fiind atestat în două variante: **бѣлаа** care redă forma veche (f. 2<sup>r</sup>) și **бѣлнна** (f. 3<sup>r</sup>) derivat cu sufixul — **нна**, despre care Fr. Sławski afirmă că apare începînd cu sec.al XV-lea<sup>6</sup>, ceea ce și explică folosirea oarecum izolată din textul nostru.

**Зѣланѣ** și **зѣланѣ** „legumă, plantă“ este un cuvânt general slav atestat și în textele slave vechi<sup>7</sup>. Cuvîntul care apare și în slavona românească sub forma **зѣланѣ**, **кѣрзе**, **кѣрзеинѣ**<sup>8</sup>, în textul nostru se găsește în aceste variante: **зѣланѣ** (f. 1<sup>r</sup>, 4<sup>r</sup>, 5<sup>r</sup>, 8<sup>r</sup>, 9<sup>r</sup>, 11<sup>v</sup>), **зѣлаа** (f. 8<sup>v</sup>, 10<sup>r</sup>, 11<sup>r</sup>) și izolat (probabil ca un „lapsus calami“), **зѣлаа** (f. 4<sup>v</sup>). În fragmentul din ms. 740 este folosit ca un termen tehnic, pentru a desemna o plantă medicinală, așa cum

<sup>1</sup> Vezi St. Sławski, *op. cit.*, p. 25 care precizează că este formată din *a* + *ze* și că, în limba polonă, a apărut în sec. XIV—XV.

<sup>2</sup> Vezi *Slovník jazyka staroslověnského, Lexicon linguae palaeoslovenicae*, fasc. 1, Praga, 1958, p. 4.

<sup>3</sup> Vezi Fr. Sławski, *op. cit.*, p. 53.

<sup>4</sup> Sadnik și Aitzetmüller, *Handwörterbuch*, p. 15.

<sup>5</sup> Рамво Беринда (Лексикон словенороский Паши Беринди (Kiev, 1961, p. 12) îl explică **лѣкарство** **алео** **трѣстизна**, **зѣланѣ**; Mardarie Cozianul înregistrînd cuvîntul de două ori îl traduce: 1 **дескѣнтаре**, **лѣкѣре** și 2. **карѣж** (p. 113). După părerea noastră nu este vorba de două noțiuni diferite, ci de un termen tehnic care însemna „iarbă de leac“ precum reiese, din faptul că tot Mardarie Cozianul, înregistrînd cuvîntul **цѣлаа** (p. 289) îl explică **бѣланѣ**, **лѣкарство** și-l traduce **лѣкѣре** cit și dintr-un document prin care Radu Paisie adresîndu-se lui Fos Hanăș din Brașov, îi scrie: **да ми посладеши господство ти Герге врачю и съ бѣланѣ отъ вѣсехъ колѣстѣю** (Arhiva Brașov nr. 296, G. G. Tocilescu, 534 *documente istorice slavo-române din Țara Românească și Moldova privitoare la relațiile cu Ardealul 1346—1603*, București, 1931, p. 343).

<sup>6</sup> Fr. Sławski, *op. cit.*, p. 53.

<sup>7</sup> Sadnik și Aitzetmüller, *Handwörterbuch*, p. 166 și 336.

<sup>8</sup> Mardarie, p. 142.